

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Theologiæ Speculativæ Scholasticis Prælectionibus Et
Exercitiis Accommodatæ Libri IV**

Haunold, Christoph

Ingolstadii, 1678

Contr. IV. Quot, & quæ sint Notiones in Trinitate.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82733)

630. Verum hæc responsio neutiquam satisfacit, & est disparitas manifesta inter prædicatum *Personæ & Spiratoris*. Nam prædicatum *Personæ* repugnat idem numero communicari Filio realiter distincto: daretur enim in prædicato communicabili processus in infinitum. Nam Personalitas Patris secundum illam formalitatem, quæ realiter distinguitur à Filio, semper retinet rationem *Personæ*, & sic iterum abstrahi posset prædicatum communicabile, & ita in infinitum: quod cum sit per se absurdum, utique dicendum est, prædicatum *Personæ*, ita esse imbitum in Paternitate, ut sicut hæc, ita & prædicatum *Personæ* sit incommunicabile. Nihil huiusmodi locum habet in prædicato *Spiratoris*, & Spirationis activæ, si dicatur communicari Filio à Patre, & potest hæc sine vilo inconvenienti dici esse virtualiter intrinsecè distincta à Relatione Paternitatis & Filiationis, non autem ratio *Personalitatis*.

631. Confirmatur. Nam Pater communicat Filio, quicquid habet, solâ gignendi facultate exceptâ, ut habet axioma Theologorum; Sed spiratio activa, formaliter loquendo, non est facultas gignendi: ergo communicatur Filio.

632. Probatur Conclusio. 2. Et efficacius ex Concilio Lugdunensi, relato in cap. vñico de Summa Trinitate in 6. Vbi definitur contra hæreticos, vel negantes Spiritum S. procedere à Patre & Filio, vel assentes procedere ab illis tanquam à duobus principijs; definitur, inquam, quod Spiritus S. ex Patre & Filio non tanquam duobus Principijs, sed tanquam ex vno Principio, non tanquam duabus Spirationibus, sed vnicâ Spiratione procedit.

Respondere conatur iterum Arriaga, Concilium loqui de Spiratione passiva, quia Spirationem & Processionem pro eodem usurpat. Sed nescio an hæc seriò dici possint. Quis enim nescit, non minus dari & dici processionem activam, quam passivam? ergo etiam si Concilium pro eodem sumat, non sequitur, quod loquatur de Spiratione passiva. Deinde quæ necessitas fuisset definire, vnicam esse in Deo spirationem passivam, cum nemo duas asseruerit? de spirationis autem activæ simplicitate utique poterat dubitari, quando defacto Arriaga dubitat.

633. Confirmatur ex Florentino sess. 24. docente, Patri & Filio esse vnam potestatem spirandi: per Potestatem autem non intellexit Concilium Volitionem essentialem, de cuius vnitatem communi Patri & Filio non erat dubium: intellexit ergo spirationem activam, quæ est, & rectè vocatur Potestas & Virtus spirandi, eò quod possit spirare, &, spirare sint inseparabilia.

634. Respondet iterum Arriaga, Spirationem activam nunquam vocari potestatem, cum sit quasi Actio, & hoc ait esse apud omnes certum. Sed, quomodo potest hoc esse apud omnes certum, cum plures DD. (quos ego quoque sequar) doceant, Principium formale Quo, saltem partia-

le, esse ipsam Generationem & Spirationem activam? Deinde potestas spirandi & virtus spirandi sunt synonyma: atqui ipse Arriaga vocat Spirationem activam Virtutem spirandi; nam disp. 51. s. 1. §. secundò posset: habet hæc formalia verba: *Et quidem certum est, Patres admisisse Virtutem spirandi, illam autem nos vocamus Relationem spirationis.*

635. Ex dictis deducitur. 1. Quomodo spiratio activa distinguatur tum à Natura divina, tum à Personalitatibus Patris & Filij. Distinguitur inquam virtualiter intrinsecè: à Natura quidem, quia Natura est tribus Personis communis, non item Spiratio activa, & sic distinguitur realiter in tertio, nempe in spiratione passiva, cum qua realiter identificatur Natura, spiratio verò activa realiter ab eadem distinguitur. A Relatione Patris distinguitur etiam virtualiter, quia spiratio activa est communis Patri & Filio, non item Paternitas; & ob eandem rationem distinguitur etiam virtualiter à Filiatione, quæ producitur realiter, non item Spiratio activa.

636. Deducitur. 2. Cur Theologi non assignent in Deo tot proprietates, quot sunt Relationes, sed tantum tres. Nempe quia Spiratio activa est duabus Personis communis, & ideo non venit nomine Proprietatis, quæ debet vni Personæ tantum convenire.

CONTROVERSIA IV.

Quot, & quæ sint Notiones in Trinitate.

637. Notio apud Theologos consentaneè Sanctis Patribus, aliud non est, quam Nota, seu prædicatum vnius divinæ Personæ, quo discernitur ab alia Persona.

Et quamvis rideant hæretici cum Valentino Gentile Italo, patriâ Cosentino, negante vnitatem Essentiæ, suamque hæresin per Galliam, Germaniam & Poloniam spargente, ac denique Bernæ capitali supplicio affecto, quod hoc vocabulū non reperitur in S. Scriptura, ipsi tamen multò magis ridendi sunt, quod non advertant, abunde contineri Jo. 10. *Sicut novit me Pater, & ego nescio Patrem, & Matth. 11. Nemo novit Filium nisi Pater, neque Patrem quis novit nisi Filius, & cui voluerit Filius revelare.*

638. Quoad numerum Notionum loquendum est cum communissima sententia Theologorum; contra Scotum, & Gabrielem, esse quinque. Cum enim huius numeri possit commoda ratio reddi, esto æquè commodè possent ad pauciores vel plures extendi, in tanto Mysterio à communi non est recedendum.

639. Solent ergo Notiones his vocibus significari. Innascibilitas (hoc est Improducibilitas) Paternitas (& hæc duæ conveniunt soli primæ Personæ) Filiatio, Spiratio activa & passiva.

N

Objicies.

Objiciet. 1. Improducibilitas convenit etiam Naturæ div. inæ, & Spirationi activæ, ergo non est Notio Perfu. 12. Respondet P. Esparza q. 39. 4. 5. esse accipiendam Improducibilitatem prout conjunctam cum Incommunicabilitate.

640. Objicies. 2. Spiratio activa est communis duabus Personis: ergo non est Notio, sicut ob eandem rationem excluditur à numero Proprietatum. 2. Satis esse, quod sit discretiva duarum Personarum à tertia: neque est de ratione Notionis, quod conveniat vni soli, sicut est de ratione Proprietatis.

641. Replicabis. Ergo pari modo posset assignari Ingenerabilitas, & Inspirabilitas, quarum prima convenit Patri & Spiritui S. secunda Patri & Filio. 2. Negando paritatem, quia hæc non sunt in re vna simplex, sed duplex, & vna tantum per abstractionem. Sed hinc Quæres, quare non detur vna simplex Ingenerabilitas & Inspirabilitas? Respondeo (vt alia plura taceam) hoc dici non posse: nam Ingenerabilitas si esset communis Patri & Spiritui S. deberet illam Spiritus S. accipere communicatam à suo Spiratore, qui est Pater & Filius: atqui Filius eam non habet: ergo nec potest eam communicare. Quoad Inspirabilitatem verò, vel loquimur de Inspirabilitate incommunicabili, quæ est ipsa Paternitas, & hoc ipso non potest esse communis Patri & Filio, vel de Inspirabilitate communicabili, & hæc est ipsa Spiratio activa, quæ communicatur Filio.

642. Denique, præcindendo ab hujusmodi instantijs, in genere responderi potest cum Ruiz & Esparza, quod ideo illæ quinque Notiones potius quàm aliæ alijs nominibus significabiles ponantur, quod habeant præcipuam quandam vim ingenerandi in audiente apprehensionem specialem dignitatis in Personis divinis, & ideo per illas notificentur decentissime; quia decentius aliquid notificatur per ea, quæ peculiariter spectant ad dignitatem illius.

643. Notiones à Relationibus non differunt virtualiter intrinsecè, differunt tamen nostro concipiendi modo, quatenus Relatio quæ talis comparatur ad vnum terminum, & ad suum correlativum: Notio verò comparatur ad plures terminos, à quibus per notionem Persona discernitur.

CONTROVERSIA V.

Cur multiplicatio Proprietatum seu Relationum, multiplicet Personas, & non DEVM.

§. I.

Pereziana ratio discriminis rejicitur.

644. P. Antonius Perez disp. 4. de Trin. c. 1. à n. 8. docet, d. scilicet inter concretum Persona

& Dei, desumendum esse ex differentia Substantiali Naturæ divinæ ab alijs naturis: nempe quod aliæ Naturæ non sunt sibi primarium Rectum, sed Supposita sunt ipsarum primarium Rectum. Natura autem divina est sibi Rectum primarium: Personalitates verò divinæ seu supposita, sunt ejusdem Naturæ divinæ Rectum secundarium, & virtualiter intrinsecè sunt illius obliquum.

645. Ex hoc fundamento deducit Author 1. dari in Deo substantiam absolutam & communem, indistinctam virtualiter intrinsecè à Deitate. Deducit. 2. Naturam divinam in priori signo, priusquam procedant ab ipsa Personalitates, esse non solum Deitatem, sed Deum. Hinc denique deducit 3. & reddit rationem, cur sit vnus Deus formaliter: quia cum Deitas & Deus secundum rectum primarium sint idem, sicut vnica est Deitas, ita vnus est Deus. non verò est vna Persona, sed tres, quia vox Persona, significat Personalitatem, tanquam constitutivam Personæ, & quidem in Recto.

646. Hæc doctrina quoad modum loquendi est excogitata à citato Autore; quoad rem ipsam est ex parte desumpta ex Suarezio, lib. 4. de Trin. c. 14. n. 6. qui vocaverat immediatum significatum vocis Deus Naturam divinam vt substantiam substantiam absolutam & communem.

Contra hanc doctrinam est. 1. Quia, vt infra videbimus, substantia absoluta & communis in Deo rectius negatur.

Contra est. 2. Quia ex hac doctrina sequitur, quod sicut est falsa hæc propositio: Deus generat: ita etiam falsa esset hæc: Deus generat: nam secundum Perezium Deus & Deitas sunt formaliter idem. consequens admitti non potest.

647. Respondere conatur Perez, negando sequelam. Nam nomen Deus, supponit in recto primario pro ipso Deo, qui formaliter nihil est aliud, quàm ipsa Deitas: sed tamen debebat etiam per consequentiam quandam supponere in recto virtualiter intrinsecè secundario pro suppositis divinis, & pro omni eo, quod est idem cum Deo & Deitare. Differt ergo nomen Deitas, à nomine Deus, quod nomen Deitas non significat supposita divina, tanquam eadem etiam materialiter cum ipsa, sed vel ab illis objective præcindit, vel in obliquo & indistinctè ita significat, vt omnia prædicata, quæ attribuantur nomini Deitas, immediatè & formaliter ipsam afficiant, & de ipsa verificari oporteat.

648. Hæc tamen responsio non satisfacit ex duplici capite. Primò, quia et si utcumque ostendat, quod in aliquo sensu materiali sit vera propositio (quæ est ab omnibus admittenda) Deus generat, non tamen ostendit, quare non meliori jure, simpliciter & absolutè, ac sine adjecta explicatione, & in sensu formali ac primario, sit vera hæc: Deus non generat, quia in hoc sensu est vera hæc: Deitas non generat, quæ est illi synonyma in hujus Authoris doctrina. Secundò, non satisfacit responsio: quia præbet ansam audacibus, dicendi,